

2019-04-04

Dnr: M2018/02927/Ee
Miljö- och energidepartementet
Energienheten
m.remissvar@regeringskansliet.se

Svensk Solenergis remissvar angående Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2019 för elcertifikatsystemet (ER 2018:25)

Inledning

Branschföreningen Svensk Solenergi (SSE) representerar i dagsläget över 250 företag verksamma inom den snabbt expanderade solcellsmarknaden. Stora delar av den nuvarande svenska solcellsmarknaden drivs främst av det investeringsstöd som finns för solcellsanläggningar – Förordning (2009:689) om statligt stöd till solceller. Många av de mindre privata solcellsanläggningarna är inte registrerade i elcertifikatsystemet, men för större solcellsanläggningar är elcertifikaten en viktig inkomstkälla för att få till en lönsam ekonomi i både befintliga och nya projekt. Inte minst gäller det riktigt stora projekt, som till exempel de allt fler solcellsparker som nu börjar byggas i Sverige, eftersom dessa stora projekt inte kan utnyttja investeringsstödet fullt ut på grund av den maxgräns på 1,2 miljoner per anläggning som följer av förordning (2009:689) om statligt stöd till solceller.

För stora och medelstora solcellsprojekt är således inkomsterna från elcertifikatsystemet fortfarande en kritisk faktor för att räkna hem både befintliga projekt och få till stånd nya investeringar. Det är därför av stor vikt för den svenska marknaden för lite större solcellssystem (både på byggnader och på mark) att elcertifikatsystemet avregleras på ett balanserat sätt.

Förslag angående stoppregel

Med ovanstående som bakgrund avstyrker SSE Energimyndighetens förslag till stoppregel.

Istället förespråkar Svensk Solenergi samma lösning som framförts av bland andra av Svensk Vindenergi och Bodecker Partners, dvs. en lösning som bygger på:

1. ett tidsstopp den 31 december 2021,
2. ett tilldelningsstopp vid 696 miljoner utfärdade elcertifikat, och
3. en komprimerad kvotkurva.

Kortfattat går denna lösning ut på att tidstoppet den 31 december 2021 införs för att begränsa överkompensation till nya anläggningar som troligtvis inte behöver elcertifikat för sin lönsamhet. Vidare syftar tilldelningsstopp vid 696 miljoner utfärdade elcertifikat till att säkerställa balansen i systemet så att det inte utfärdas fler elcertifikat än vad som efterfrågas inom ambitionen för det svensk-norska elcertifikatsystemet. Tills sist motiveras den komprimerade kvotkurvan av

behovet av att motverka underkompensation till befintliga producenter i början av perioden.

SSE ser ingen anledning att återupprepa detaljerna kring dessa förslag utan hänvisar, och ansluter sig, till Svensk Vindenergis och Svensk Vindkraftsförenings remissvar där förslagen finns beskrivna.

Angående exkluderingen av mikroproducenter

Energimyndigheten har tidigare, både i Solelstrategi (ER 2016:21) och Kontrollstation 2017 för elcertifikat (ER 2016:19), lagt fram ett förslag om att exkludera mikroproducenter med anläggningar som är mindre än 68 kW från elcertifikatsystemet. Energimyndigheten har nu återigen tagit upp frågan i Kontrollstation 2019.

Energimyndigheten har dock än så länge inte presenterat ett realistiskt förslag som innebär att alla sorters aktörer blir kompenserade för de uteblivna intäkterna, eller ett alternativt system för ursprungsgarantier för mikroproducenter (som nu ofta administreras tillsammans med elcertifikaten). Därför avstryker SSE återigen förslaget att utesluta anläggningar under 68 kW från elcertifikatsystemet.

Motivering till SSEs ställningstagande angående stoppregel

SSE avstryker Energimyndighetens förslag om att införa enbart ett stopp för nya anläggningar i elcertifikatsystemet. Detta eftersom SSE delar Energimyndighetens bedömning att elcertifikatpriserna sannolikt kommer gå mot noll med en sådan lösning, kanske så snart som 2020 eller 2021, baserat på ett flertal bedömares uppfattning att målet om 18 TWh till 2030 redan kommer att uppfyllas till 2020–2021.

Till skillnad mot Energimyndigheten bedömer dock SSE att nackdelarna med en sådan prisutveckling är större för samhället än den huvudsakliga fördelen som kan erhållas i form av ett lägre sammanlagt elpris för slutkonsumenten.

Ett elcertifikatpris som går ner mot noll inom en så snar framtid skulle vara fördömande för exempelvis de företag och kooperativa andelsföreningar som nu börjat bygga solcellsparker i Sverige. Detta skulle kraftigt dra ner förtroendet för branschen och intresset från nya investerare. Ur den aspekten kan Energimyndighetens uppfattas gå stick i stäv med EU:s reviderade förnybarhetsdirektiv, vilket anger att medlemsländerna inte ska genomföra åtgärder i stödsystem som kan drabba befintliga investeringar negativt.

En utbyggnad av förnybar elproduktion pressar ner spotpriserna tack vare den låga marginalkostnad dessa energislag har. Skadas förtroendet för investeringar i förnybar elproduktion i Sverige kommer det leda till att utbyggnadstakten under de närmsta åren går ner. Detta kan i sin tur innebära att en potentiell spotprisminskning uteblir, vilket indirekt leder till högre elpriser för slutkonsumenterna. De något högre kostnaderna för elkonsumenterna i form av elcertifikatavgifter skulle därför kunna kompenseras av lägre spotpriser, om elcertifikatsystemet stängs i balans. Ett sådant tillvägagångssätt skulle ha fördelen att investeringstakten i förnybar elproduktion inte behöver gå ner, vilket möjliggör att Sverige snabbare kan uppnå sina klimat- och energimål.

Motivering till SSEs ställningstagande exkluderingen av mikroproducenter

Som angetts ovan har Energimyndigheten tidigare (i Solelstrategi (ER 2016:21) och Kontrollstation 2017 för elcertifikat (ER 2016:19)) föreslagit att mikroproducenter med anläggningar som är mindre än 68 kW ska exkluderas från elcertifikatsystemet, och har i dessa utredningar föreslagit att de bortfallna intäkterna för mikroproducenterna kan kompenseras av antingen en höjd skattereduktion för överskottselen eller att stödnivån via en föreslagen sol-ROT höjs.

SSE har tidigare, i remissvar på dessa utredningar, beskrivit att vissa mikroproducenter i dagsläget inte kan ta del av de föreslagna compensationerna via antingen sol-ROT eller skattereduktionen för överskottselen. Exempel på sådana aktörer är ägare av flera flerbostadshus, till exempel kommunala bostadsbolag. För dessa aktörer är det naturligt att bygga ett flertal anläggningar som alla är mindre än 68 kW, eftersom sådana anläggningar bättre matchar efterfrågan på el i många flerbostadshus. Det är dessa aktörer som riskerar att bli utan compensation utifrån det nuvarande förslaget eftersom:

1. en ägare av flerbostadshus inte kan använda sig av dagens ROT-avdrag då det endast ges till privatpersoner. Att kompensera dessa aktörer för de bortfallna intäkterna från elcertifikaten via ROT-avdraget är därför inte möjligt om inte förordningen om eventuellt framtida sol-ROT-avdrag justeras.
2. det inte är möjligt att uppnå en fullgod compensation genom en höjd skattereduktion utifrån dagens regler. Underlaget för skattereduktionen får nämligen inte överstiga 30 000 kilowattimmar per år, vare sig per juridisk person eller per anslutningspunkt. En ägare av flera mikroproduktionsanläggningar kan således inte få en eventuell compensation för uteblivna elcertifikat via en höjd skattereduktion för alla sina anläggningar eftersom ägaren snabbt slår i taket på 30 000 kilowattimmar när överskottet från alla aktörens anläggningar slås ihop.

I kontrollstation 2019 föreslås ingen compensation för de exkluderade mikroproducenterna. Även om regeringen skulle anse det rimligt att exkluderade mikroproducenter från möjligheten att få extra intäkter via elcertifikatsystemet för att minska administrationen för Energimyndigheten, ifrågasätter SSE om det skulle få någon effekt överhuvudtaget. Energimyndigheten måste nämligen ändå administrera ursprungsgarantier för dessa mikroproduktionsanläggningar. Denna aspekt har dock inte alls beaktats av Energimyndigheten.

Tills sist vill SSE framföra att det är anmärkningsvärt att Energimyndighetens motiv till att exkludera mikroproducenter från elcertifikatsystemet bygger på att andelen tilldelade elcertifikat till mikroproducenter är så få, och värdet av dessa så lågt, att den administrativa bördan för både producenten och myndigheten blir omotiverad. Samtidigt lägger Energimyndigheten fram ett förslag rörande frågan om en stoppregel som troligtvis kräver en administration under mer än 20 år av ett kraschat stödsystem, med nära inpå värdelösa elcertifikat. SSE anser att det sistnämnda snarare blir en större omotiverad börda och kostnad för myndigheten, och att det därför är bättre att stänga systemet i förtid, dvs. efter det att 696 miljoner elcertifikat blivit utfärdade.